

Солдатова Оксана Володимирівна — кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих і підліткових захворювань Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика. Адреса: м. Київ, вул. Дорогожицька, 9.

Голоцван Олена Анатоліївна — кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячих і підліткових захворювань Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика. Адреса: м. Київ, вул. Дорогожицька, 9.

Алексєєнко Наталія Василівна — кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри дитячих і підліткових захворювань Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика. Адреса: м. Київ, вул. Дорогожицька, 9.

Нехаснко Марія Іванівна — асистент кафедри дитячих і підліткових захворювань Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика. Адреса: м. Київ, вул. Дорогожицька, 9.

УДК 614.2:378.2:303.022

ОПТИМІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ВИКОРИСТАННЯМ ЗАГАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ

**Ю. П. Вдовиченко, О. М. Вернер, З. В. Малецька,
В. М. Проценко**

Національна медична академія післядипломної освіти
імені П. Л. Шупика, м. Київ

Резюме. Система моніторингу і оцінювання є надзвичайно корисною як інструмент управління та мотивації. Вона допомагає зосереджувати увагу на досягненні довгострокових результатів, важливих для організації/установи та зацікавлених сторін.

З метою покращення результативності усіх видів діяльності і, насамперед, освітньої, в НМАПО імені П. Л. Шупика було запроваджено систему управління якістю стандарту ISO 9001:2015.

Для успішної реалізації основних принципів управління якістю в частині освітньої діяльності навчальним відділом НМАПО імені П. Л. Шупика було здійснено ряд заходів.

Ключові слова: освітній процес, управління якістю, моніторинг, стандарт ISO 9001:2015.

Вступ. У країнах, що розвиваються, все частіше лунають вимоги щодо підвищення ефективності роботи державного сектору. У відповідь на ці вимоги країни розвивають системи управління ефективністю.

Ефективна орієнтована на результат система моніторингу і оцінювання може бути надзвичайно корисною як інструмент управління та мотивації. Вона допомагає зосереджувати увагу на досягненні довгострокових результатів, важливих для організації та зацікавлених сторін, а також надає поштовх до встановлення ключових цілей та завдань, пов'язаних з такими довгостроковими результатами.

Після встановлення довгострокових результатів, вибору показників та цілей організація може працювати над їх досягненням. Система здатна надавати оперативну інформацію щодо прогресу та швидко виявляти ознаки проблем, що вимагають певної реакції [1, с. 113–115].

Мета. З метою покращення результативності усіх видів діяльності в НМАПО імені П. Л. Шупика було запроваджено систему управління якістю стандарту ISO 9001:2015.

Матеріали та методи дослідження. Згідно рекомендацій ISO 9001:2015 основними принципами управління якістю є: орієнтація на замовника, лідерство, задіяність персоналу, процесний підхід, поліпшення, прийняття рішень на підставі фактичних даних, керування взаємовідносинами [2, с 5].

Одним з основних процесів в НМАПО імені П. Л. Шупика є освітня діяльність. Показниками успішності освітньої діяльності є: кількість атестованих спеціалістів відносно загальної кількості, відсоток виконання навчально-виробничого плану і плану державного замовлення, успішність навчання, кількість заходів з навчально-методичного забезпечення.

Для успішної реалізації основних принципів управління якістю в частині освітньої діяльності навчальним відділом НМАПО імені П. Л. Шупика було здійснено ряд заходів.

Результати. Відповідно до статті 1 Закону України «Про вищу освіту» автономія вищого навчального закладу передбачає прийняття самостійних рішень стосовно організації освітнього процесу [3, с 3]. У зв'язку з цим в академії було оновлено нормативно-методичну базу освітнього процесу, а саме: «Положення про організацію освітнього процесу в НМАПО імені П. Л. Шупика», затвердженого наказом ректора НМАПО імені П. Л. Шупика від 13.10.2016 № 3339, та надано перелік основних документів, що забезпечують навчальний процес на кафедрі для додатку до наказу, «Положення про моніторинг якості освіти в НМАПО імені П. Л. Шупика», затвердженого наказом ректора НМАПО імені П. Л. Шупика від 16.03.2016 № 1040, «Положення про постійно діючу комісію вченої ради НМАПО імені П. Л. Шупика з навчально-методичної роботи», затверджене наказом ректора від 10.11.2016 р № 3774.

Постійно діюча комісія вченої ради НМАПО імені П. Л. Шупика з навчально-методичної роботи за 2016 р розглянула та затвердила 295 навчальних планів та програм циклів, зокрема 8 навчальних планів та

програм передатестаційних циклів, 8 навчальних планів та програм спеціалізації, 16 комп'ютерних атестаційних програм, 220 навчальних планів та програм тематичного удосконалення, із них 126 короткотривалих, 38 програм стажування та 5 програм інтернатури.

В НМАПО імені П. Л. Шупика надання освітніх послуг здійснюється також шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними освітньо-кваліфікаційними рівнями відповідно до державних стандартів освіти. За 2016 р. було проведено 40 циклів тематичного удосконалення з елементами дистанційного навчання.

Враховуючи необхідність викладачам вищих навчальних закладів України постійно удосконалювати свої знання та навички, було розглянуто та затверджено 22 навчальних планів та програм для викладачів ВМ(Ф)НЗ та закладів післядипломної освіти.

Оновлено положення про організацію та порядок проведення виїзних циклів НМАПО імені П. Л. Шупика, затверджене наказом ректора від 16.03.2017 № 1102.

Спільно з кафедрою медичної інформатики розроблено «Положення про організацію підготовки лікарів/провізорів інтернів до складання ліцензійного інтегрованого іспиту Крок-3 за спеціальністю «ЗЛП», «Стоматологія» та «Інструкцію про порядок реєстрації в системі управління навчанням «Ilias» НМАПО імені П. Л. Шупика, затверджених наказом ректора НМАПО імені П. Л. Шупика від 14.04.2016 № 1431.

Навчальним відділом було проведено ряд організаційних заходів, щодо ознайомлення інтернів з системою «Ilias», їх реєстрацією у системі та вчасним проходженням тестування он-лайн. Результати здачі ліцензійного інтегрованого іспиту Крок-3 свідчать про результативність он-лайн тренувань, оскільки середній показник успішності за спеціальністю «Загальна лікарська підготовка» збільшився на 2,2 %, а за спеціальністю «Стоматологія» на 6,9 %.

Сформовано перелік основних документів, що забезпечують освітній процес в НМАПО імені П. Л. Шупика та включено до наказу затвердженого ректором НМАПО імені П. Л. Шупика від 25.10.2016 № 3468 «Про затвердження переліків основних документів кафедри та деканату факультету/дирекції навчально-наукового інституту».

Ефективність системи управління якістю насамперед залежить від того, наскільки добре вона документована. Розробка документації системи управління якістю повинна підвищувати результативність та ефективність діяльності в системі.

З метою оптимізації документації в частині освітньої діяльності навчальним відділом розроблено проект «Альбому форм системи управління», який вміщує усі зразки документів, що використовує кафедра для забезпечення навчально-методичної діяльності.

Враховуючи важливість виконання навчально-виробничого плану, навчальним відділом затверджено графік проведення та програму майстер класів з навчально-методичної роботи з відповідальними за навчально-методичну роботу на кафедрах та кураторами циклів щодо формування навчально-виробничого плану та оптимізації освітнього процесу.

Для забезпечення здобуття особами якісної вищої освіти навчальним відділом здійснюється постійний моніторинг рівня організації освітнього процесу на кафедрах НМАПО імені П. Л. Шупика. У випадку виявлення недоліків надаються відповідні рекомендації, щодо їх усунення. Навчальним відділом здійснюється постійний моніторинг своєчасного усунення зауважень та врахування пропозицій, які були надані кафедрі для покращення організації освітньої діяльності кафедри.

Розробка процедур оцінювання задоволеності споживачів та ефективності функціонування системи управління якістю є одним із непростих завдань для закладу освіти, особливо на етапі побудови системи якості. З метою визначення оцінки якості надання освітніх послуг здійснюється анонімне анкетування інтернів/слухачів, які навчаються на кафедрах НМАПО імені П. Л. Шупика згідно затверджених анкет оцінки якості викладання на кафедрі.

За 2016/2017 рр. було проанкетовано: 832 інтерни за підсумками державної атестації (2016 р випуску), 343 інтерни за підсумками державної атестації (2017 р випуску), 97 інтернів очної частини навчання (під час комплексних перевірок), 65 слухачів циклу.

Аналіз проведеного анкетування показав, що показник рівня задоволеності підготовкою на профільній кафедрі в інтернатурі у порівнянні з 2015 р. зріс на 5,4 %, спроможність самостійно виконувати оперативні втручання та маніпуляції, які передбачені програмою зросла, на 21,5 %.

Систематично здійснюється аналіз рівня задоволеності організації освітнього процесу інтернами на профільних та суміжних кафедрах.

Аналіз анкет дозволяє визначити суб'єктивні та об'єктивні фактори, які впливають на рівень задоволеності інтернів щодо засвоєння професійних знань та оволодіння практичними навичками, як результат — в подальшому сприяє оптимізації навчання інтернів на кафедрах шляхом впровадження наданих рекомендацій.

Висновки. Таким чином, впровадження та використання у своїй роботі принципів загального менеджменту якості сприяє оптимізації освітнього процесу в НМАПО імені П. Л. Шупика.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шлях до результатів планування та проведення ефективних оцінювань розвитку / Лінда Дж. Морра Імас Рей. -К. Ріст Київ, 2015. — С. 113–115.
2. ДСТУ ISO 9001:2015.
3. Закон України «Про вищу освіту» Закон від 01.07.2014 № 1556-VII.

**Оптимизация образовательного процесса
с использованием общего менеджмента качества**

Ю. П. Вдовиченко, О. М. Вернер, З. В. Малецкая, В. Н. Проценко
Национальная медицинская академия последипломного образования
имени П. Л. Шупика, г. Киев

Резюме. Система мониторинга и оценки является чрезвычайно полезной как инструмент управления и мотивации. Она помогает концентрировать внимание на достижении долгосрочных результатов, важных для организации / учреждения и заинтересованных сторон.

С целью улучшения результативности всех видов деятельности и, прежде всего, образовательной, в НМАПО имени П. Л. Шупика была введена система управления качеством стандарта ISO 9001: 2015.

Для успешной реализации основных принципов управления качеством в части образовательной деятельности учебным отделом НМАПО имени П. Л. Шупика был осуществлен ряд мероприятий.

Ключевые слова: образовательный процесс, управление качеством, мониторинг, стандарт ISO 9001:2015.

**Optimization of the educational process
using general quality management**

**Yu. P. Vdovychenko, O. M. Verner, Z. V. Maletska,
V. M. Protsenko**

Shupyk National Medical Academy of Postgraduate Education, Kyiv

Resume. Monitoring and evaluation is extremely useful as a tool for management and motivation. It helps to focus on achieving long-term results are important for organizations / institutions and stakeholders.

In order to improve the efficiency of all activities and, above all, education in Shupyk National Medical Academy of postgraduate education introduced quality management system ISO 9001: 2015.

For successful implementation of the basic principles of quality management of educational activities educational department Shupyk National Medical Academy of postgraduate education took a number of measures.

Key words: educational process, quality management, monitoring, standard ISO 9001: 2015.

Відомості про авторів:

Вдовиченко Юрій Петрович — доктор медичних наук, професор, член-кореспондент Національної академії медичних наук України, перший проректор Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика. Адреса: м. Київ, вул. Дорогожицька, 9.

Вернер Ольга Михайлівна — кандидат медичних наук, доцент, начальник навчального відділу Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика. Адреса: м. Київ, вул. Дорогожицька, 9.

Малецька Зоряна Володимирівна — кандидат фармацевтичних наук, завідувач сектору моніторингу якості освіти Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика. Адреса: м. Київ, вул. Дорогожицька, 9.

Проценко Валентина Миколаївна — провідний фахівець сектору моніторингу якості освіти Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика, доцент. Адреса: м. Київ, вул. Дорогожицька, 9.

УДК 615. 1: 378. 2: 001

НАУКОВА СПІВПРАЦЯ ПРОФІЛЬНИХ КАФЕДР ТА ФАХОВИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НА ЕТАПІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРОВІЗОРІВ

**Н. О. Ветютнева, Л. О. Федорова, В. І. Тодорова,
М. В. Римар, А. П. Радченко, С. Г. Убогов,
Г. Г. Пилипенко, О. Ю. Квітницька**

**Національна медична академія післядипломної освіти
імені П. Л. Шупика, м. Київ**

Вступ. Поглиблення зв'язків між профільною кафедрою та фаховими громадськими організаціями дозволяє органічно поєднувати практичну та наукову складові в освітньому процесі та забезпеченні якості лікарських засобів на етапі медичного застосування.

Метою дослідження було вивчення ролі громадських фахових організацій у формуванні професійних компетенцій провізорів та забезпеченні якості лікарських засобів.

Матеріали та методи дослідження – системний науковий аналіз, анкетування, статистична обробка.

Результати та висновки. В результаті дослідження встановлено, що співпраця між профільною кафедрою та громадськими фармацевтичними організаціями гармонійно об'єднує наукові та практичні здобутки на всіх етапах безперервної післядипломної освіти провізора.

Ключові слова: професійні компетентності провізора-інтерна, забезпечення якості, громадська організація, лікарські засоби, умови зберігання.